

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DE VEST
1.2. Facultatea	LITERE, ISTORIE ȘI TEOLOGIE
1.3. Departamentul	STUDII ROMÂNEȘTI
1.4. Domeniul de studii	TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.5. Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6. Programul de studii / calificarea*	<p>TEOLOGIE PASTORALĂ / conform COR: profesor în învățământul primar – 233101; profesor în învățământul gimnazial (232201).</p> <p>Arhiepiscop – cod COR : 246001, arhiereu vicar – 246002, arhondar – 246003, cantor – 246004, capelan – 246005, cardinal -246006, chevrasmes - 246007, cântăreț bisericesc – 246008, consilier culte – 246009, conducător arhiepiscopal – 246010, diacon – 246011, episcop – 246012, exarh – 246013, haham – 246014, harmonist – 246015, hatip – 246016, imam – 246017, inspector culte – 246018, majghian – 246019, melamed – 246020, mitropolit – 246021, muezin – 246022, muftiu – 246023, organist – 246024, pastor - 246025, patriarh – 246026, preot – 246027, președinte culte – 246028, protopop – 246029, provicar – 246030, rabin – 246031, secretar culte – 246032, stareț -stareță – 246033, treibar – 246034, vestitor – 246035, vicar – 246036.</p> <p>Noi ocupații propuse pentru a fi incluse în C.O.R.: Cleric/sacerdot/deservent de cult, educator religios, referent în cadrul structurilor misionare ale cultului (mass-media, edituri și publicații, centre pastorale, sociale, misionare și ecumenice – cu studii complementare de rigoare), călugăr – călugăriță, rasofor-rasoforă, schimonah-schimonahie, egumen-egumenă, ieromonah, singhel, protosinghel, arhimandrit, ierodiacon, ieroschimonah, ieroschidiacon, sachelar, iconom, iconom-stavrofor și arhidiacon.</p>

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Teologie apuseană modernă și contemporană						
2.2. Titularul activităților de curs	Lect. Dr. Daniel Lemeni						
2.3. Titularul activităților de seminar	Lect. Dr. Daniel Lemeni						
2.4. Anul de studii	IV	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp*					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					8
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate/pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					12
Examinări					2
Tutorat					

Examinări	
Alte activități ...	
3.7. Total ore studiu individual	36
3.8. Total ore pe semestru	70
3.9. Număr de credite	2

4. Precondiții (acolo unde e cazul)

4.1. de curriculum	- Nu este cazul
4.2. de competențe	- Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde e cazul)

5.1. de desfășurarea a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu tablă, laptop și videoproiector. Studenții nu se vor prezenta la prelegeri, seminarii/laboratoare cu telefoanele mobile deschise. De asemenea, nu vor fi tolerate convorbirile telefonice în timpul cursului, nici părăsirea de către studenți a sălii de curs în vederea preluării apelurilor telefonice personale; Nu va fi tolerată întârzierea studenților la curs și seminar/laborator.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> sală dotată cu tablă, laptop și videoproiector; Termenul predării lucrării de seminar este stabilit de titular de comun acord cu studenții. Nu se vor accepta cererile de amânare a seminarului decât pe motive întemeiate.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> C1 – cunoașterea temelor esențiale ale teologiei apusene și a conceptelor specifice teologiei apusene. C2 – însușirea metodelor de cercetare specifice teologiei apusene și interpretarea textelor teologice esențiale din Apus.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> CT.1 – Gestionarea optimă a sarcinilor profesionale și deprinderea executării lor la termen, în mod riguros, eficient și responsabil, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice; CT.2 – dezvoltarea abilităților de colaborare și lucru în echipe de cercetare multidisciplinare, respectând principiile de credință religioasă.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea unui set de competențe necesare specialistului în teologie, care să-i permită acestuia să analizeze și să interpreteze datele privind istoria teologiei apusene.
7.2. Obiectivele specifice	<p>➤ Obiective de cunoaștere (O.c.)</p> <ul style="list-style-type: none"> O.c.1.1. – să prezinte sistematic și coerent temele majore ale teologiei apusene; O.c.1.2. – să utilizeze adecvat în comunicarea profesională terminologia specifică teologiei apusene; O.c.1.3. – să prezinte factorii determinanți care au contribuit la formarea și dezvoltarea teologiei apusene;

	<ul style="list-style-type: none"> • O.c.2.1. – să descrie reperele majore ale teologiei apusene pe baza interpretării principalelor texte filozofice și creștine; ➤ Obiective de abilitare (O.ab.) • O.ab.1.1. – să identifice și să diferențieze etapele principale care au configurat istoria teologiei creștine; • O.ab.1.2. – să evidențieze raportul dintre perspectiva teologică apuseană și cea răsăriteană cu privire la mântuire; • O.ab.2.1. – să realizeze o interpretare a textelor teologiei apusene, utilizând metodele specifice cercetării științifice; ➤ Obiective atitudinale (O.at.) • O.at.1.1. – să argumenteze în ce măsură au influențat evenimentele derulate de-a lungul istoriei creștinsimului configurația actuală a teologiei apusene creștine; • O.at.1.2. – să argumenteze poziția teologiei Ortodoxe față de cea apuseană. • O.at.1.3. – să susțină perspectiva ortodoxă în cadrul dialogurilor interreligioase.
--	--

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Autori și teme în teologia apuseană (Scolastică și rationalism, pierderea elenismului creștin, papalitate s.a) (O.c.1.3.) (2 ore). (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.2.1.)	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Referințe: 1. Paul Gavriluk, <i>Georges Florovsky și renașterea religioasă rusă</i> , Editura Doxologia, Iași, 2015, pp. 283-314; 2. Karl Christian Felmy, <i>Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane</i> , Editura Deisis, Sibiu, 1999; 3. Cristian Bădiliță, <i>Pe viu despre Părinții Bisericii</i> , Editura Humanitas, București, 2003, 4. Ghislain Lafont, <i>O istorie teologică a Bisericii</i> , Editura Deisis, Sibiu, 2003.
2. Teologia apuseană în contextul vieții contemporane (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.at.1.3) (2 ore). 2.1. Relația dintre creștinism și cultura apuseană modernă și contemporană	- expunerea - prelegerea - conversația	- Referințe: 1. Karl Christian Felmy, <i>Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane</i> , Editura Deisis, Sibiu, 1999, 47-72; 2. Sf. Iustin Popovici, <i>Abisurile gândirii și simțirii umane: studii teologice</i> , Editura Sophia, București, 2013; 3. Arhim. Iustin Popovici, <i>Omul și Dumnezeu-Om: abisurile și culmile filozofiei</i> , Editura Deisis, Sibiu, 1997; 4. Bradley Nassif, Michael Horton, <i>Ortodoxie și evangheliism. Trei perspective</i> , Editura Adoramus, Iași, 2009 (accesibile prin intermediul profesorului).
3. Răscumpărare sau îndumnezeire? Doctrina îndumnezeirii omului în teologia catolică și neoprotestantă (O.c.1.1.) (2 ore) 3.1. Soteriologia apuseană:	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Referințe: 1. Karl Christian Felmy, <i>Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane</i> , Editura Deisis, Sibiu, 1999, 193-206;

juridicizarea mântuirii 3.2. Aspecte antropologice în teologia apuseană modernă și contemporană		2. Sf. Iustin Popovici, <i>Abisurile gândirii și simțirii umane: studii teologice</i> , Editura Sophia, București, 2013; 3. Arhim. Iustin Popovici, <i>Omul și Dumnezeu-Om: abisurile și culmile filozofiei</i> , Editura Deisis, Sibiu, 1997; 4. Bradley Nassif, Michael Horton, <i>Ortodoxie și evanghelism. Trei perspective</i> , Editura Adoramus, Iași, 2009 (accesibile prin intermediul profesorului).
4. Fenomenul convertirii în lumea contemporană (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.at.1.3.), (2 ore). 4.1. Convertirea la ortodoxie 4.2. Miracolul credinței 4.3. Întâlniri formatoare (O.c.1.1.; O.c.1.3.; O.c.2.1.)	- expunerea - prelegerea - conversația	1. <i>Occidentali convertiți la ortodoxie: șase ipostaze mărturisitoare</i> , Editura Christiana, București, 2002; 2. Mihail Neamțu, <i>Credință și rațiune. Dialoguri, contradicții, împăcări</i> , Editura Lumea credinței, București, 2013; 3. Paul Siladi, „ <i>Ortodoxia în Occident</i> ”: 10 convertiri, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2014; 4. Rico Vitz, <i>Întoarcerea spre Răsărit. Filosoși contemporani și credință creștină veche</i> , Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2015 (accesibile prin intermediul profesorului).
5. Decalogul pentru lumea de azi (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.at.1.3.), (2 ore). 5.1. Modestia normalității 5.2. O credință veche (premodernă) pentru timpuri noi (lume postmodernă) (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.2.1.)	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 2 și nr. 3. - Referințe: 1. P. Evdokimov, <i>Iubirea nebună a lui Dumnezeu</i> , Editura Anastasia, București, 1998; 2. P. Evdokimov, <i>Vârstele vieții spirituale</i> , Editura Humanitas, București, 2007; 3. André Choraqui, <i>Cele Zece Porunci ale zilelor noastre</i> , Editura Humanitas, București, 2012; 4. Mihai Neamțu, <i>Gramatica Ortodoxiei. Tradiția după modernitate</i> , Editura Polirom, Iași, 2007; (accesibile prin intermediul profesorului).
6. Curente teologice secularizante (Teologia radicală a “morții lui Dumnezeu”) (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.at.1.3.), 2 ore	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Referințe: 1. Ghislain Lafont, <i>O istorie teologică a Bisericii</i> , Editura Deisis, Sibiu, 2003; 2. David Bentley Hart, <i>Frumusețea infinitului. Estetica adevărului divin</i> , Editura Polirom, Iași, 2013; 3. Mihai Neamțu, <i>Gramatica Ortodoxiei. Tradiția după modernitate</i> , Editura Polirom, Iași, 2007, pp. 246-270 (accesibile prin intermediul profesorului).
7. Autori și teme în teologia apuseană contemporană (Jean Danielou, Henri de Lubac, Hans Urs von Balthasar, apofatism, neo- palamism, sofiologie, eclesiologie, eshatologie și antropologie) (O.c.1.1.), (2 ore).	- expunerea - prelegerea - problematizarea	- Referințe: 1. Henri de Lubac, <i>Drama umanismului ateu</i> , Editura Humanitas, București, 2007; 2. Hans Urs von Balthasar <i>despre opera sa</i> , Editura Galaxia Guttenberg, 2005 (integral).

Bibliografie

Lucrări generale și speciale

- BALTHASAR, Hans Urs von *despre opera sa*, Editura Galaxia Guttenberg, 2005;
- BĂDILIȚĂ, Cristian, *Pe viu despre Părinții Bisericii*, Editura Humanitas, București, 2003;
- CHORQUI, André, *Cele Zece Porunci ale zilelor noastre*, Editura Humanitas, București, 2012;
- EVDOKIMOV, Paul, *Iubirea nebună a lui Dumnezeu*, Editura Anastasia, București, 1998;
- EVDOMIKOV, Paul, *Vârstele vieții spirituale*, Editura Humanitas, București, 2007;
- GAVRILYUK, Paul, *Georges Florovsky și renașterea religioasă rusă*, Editura Doxologia, Iași, 2015;
- FELMY, Karl Christian, *Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane*, Editura Deisis, Sibiu, 1999;
- HART, David Bentley, *Frumusețea infinitului. Estetica adevărului divin*, Editura Polirom, Iași, 2013;
- Sf. IUSTIN POPOVICI, *Abisurile gândirii și simțirii umane: studii teologice*, Editura Sophia, București, 2013;
- Arhim. IUSTIN POPOVICI, *Omul și Dumnezeu-Om: abisurile și culmile filozofiei*, Editura Deisis, Sibiu, 1997;
- LAFONT, Ghislain Lafont, *O istorie teologică a Bisericii*, Editura Deisis, Sibiu, 2003;
- LUBAC, de Henri, *Drama umanismului ateu*, Editura Humanitas, București, 2007;
- NASSIF, Bradley, HORTON, Michael, *Ortodoxie și evanghelist. Trei perspective*, Editura Adoramus, Iași, 2009;
- NEAMȚU, Mihai, *Gramatica Ortodoxiei. Tradiția după modernitate*, Editura Polirom, Iași, 2007;
- NEAMȚU, Mihail, *Credință și rațiune. Dialoguri, contradicții, împăcări*, Editura Lumea credinței, București, 2013;
- Occidentali convertiți la ortodoxie: șase ipostaze mărturisitoare*, Editura Christiana, București, 2002;
- SILADI, Paul, „*Ortodoxia în Occident*”: 10 convertiri, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2014;
- VITZ, Rico, *Întoarcerea spre Răsărit. Filosofi contemporani și credință creștină veche*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2015.

8.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Obstretica spirituală la Fer. Augustin (O.c.1.3.) 2 ore.	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 3. - Referințe: <ol style="list-style-type: none"> 1. Augustin, <i>Confesiuni</i>, Editura Humanitas, București, 2009 (integral); 2. Augustin, <i>De doctrina christiana</i>, Editura Humanitas, București, 2002 (integral) 3. Henri J. Nouwen, <i>Pâine pentru drum: un jurnal de înțelepciune și credință</i>, Editura Galaxia Gutenberg, 2014 (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă).
2. De la moarte la viață: teologia ca mod de viață (O.c.2.1.; O.ab.1.1.; O.ab.2.1.), (2 ore).	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 3. - Referințe: <ol style="list-style-type: none"> 1. Pierre Claverie, <i>Mic tratat despre întâlnire și dialog</i>, Editura Humanitas, București, 2015, pp. 58-71 și pp. 123-137; 2. Heinz Nussbaumer, <i>Călugărul din mine. Experiențele unui pelerin la Muntele Athos</i>, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, 2009 (integral) (accesibile la BCUT pentru împrumutul acasă).
3. Viața monahală: experiențele unui monah trapist (O.c.2.1.;	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 5.

O.ab.1.1.; O.ab.2.1.), (2 ore).	- problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică.	- Referințe: 1. Thomas Merton, <i>Muntele cu șapte trepte</i> , Editura ARCB, 2016 (integral); 2. Henri J.M Nouwen, <i>Pâine pentru drum – un jurnal de înțelepciune și credință</i> , Editura Galaxia Gutenberg, 2014 (integral) 3. Pierre Claverie, <i>Mic tratat despre întâlnire și dialog</i> , Editura Humanitas, București, 2015, pp. 151-164 (accesibile prin intermediul profesorului)
4. Fericirile, legi ale întâlnirii (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.at.1.3.) (2 ore)	- conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică.	- Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 4. Referințe: 1. Pierre Claverie, <i>Mic tratat despre întâlnire și dialog</i> , Editura Humanitas, București, 2015, pp. 96-122; 2. André Chouraqui, <i>Cele Zece Porunci ale zilelor noastre</i> , Editura Humanitas, București, 2012 (accesibile prin intermediul profesorului).
5. Să iubim postul: experiența monahală în comunitățile benedictine (O.c.1.1.; O.c.1.2.) (2 ore)	- conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică.	- Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 4. Referințe: 1. Adalbert de Vogue, <i>Să iubim postul. Experiența monahală</i> , Editura Galaxia Gutenberg, 2008, pp. 59-172; 2. (accesibilă prin intermediul profesorului).
6. Câteva teme despre raportul dintre ortodoxie și evangheliism (O.c.1.1.; O.c.1.2.) (2 ore)	- conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică.	- Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 11, 12, 13 și 14. - Referințe: 1. Bradley Nassif, M. Horton, V. Berzonsky, <i>Ortodoxie și evangheliism. Trei perspective</i> , Editura Adoramus, Iași, 2009 (integral)
7. Biserica, o comunitate în dialog (O.c.1.1.; O.c.1.2.) (2 ore)	- conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică.	- Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 10. - Referințe: 1. Pierre Claverie, <i>Mic tratat despre întâlnire și dialog</i> , Editura Humanitas, București, 2015, pp. 138-150; 2. André Chouraqui, <i>Cele Zece Porunci ale zilelor noastre</i> , Editura Humanitas, București, 2012, pp. 261-282 (accesibilă prin intermediul profesorului)

Bibliografie

Izvoare și antologii

Lucrări generale și speciale

- AUGUSTIN, *Confesiuni*, Editura Humanitas, București, 2009;
- AUGUSTIN, *De doctrina christiana*, Editura Humanitas, București, 2002;
- CLAVERIE, Pierre, *Mic tratat despre întâlnire și dialog*, Editura Humanitas, București, 2015;

- MERTON, Thomas, *Muntele cu șapte trepte*, Editura ARCB, 2016;
- NASSIF, Bradley (ED.), *Ortodoxie și evangheliism. Trei perspective*, Editura Adoramus, Iași, 2009;
- NOUWEN, Henri J., *Pâine pentru drum: un jurnal de înțelepciune și credință*, Editura Galaxia Gutenberg, 2014;
- NUSSBAUMER, Heinz, *Călugărul din mine. Experiențele unui pelerin la Muntele Athos*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, 2009;
- VOGUE, Adalbert, *Să iubim postul. Experiența monahală*, Editura Galaxia Gutenberg, 2008.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional.

10. Evaluare*

Tip de activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	- să prezinte sistematic și coerent reperele majore ale teologiei apusene;	Examen oral	60%
	- să utilizeze adecvat în comunicarea profesională terminologia specifică teologiei apusene;		
	- să prezinte elementele esențiale care au contribuit la formarea și dezvoltarea teologiei apusene;		
10.5. Seminar/laborator	- să descrie temele esențiale ale teologiei apusene;	Prezentarea unui portofoliu care va conține lucrarea de seminar.	20 %
	- să dezvolte o reflecție asupra problematicii specifice teologiei apusene;		
	- să utilizeze metodele specifice cercetării științifice;		

	Abordarea activ-participativă a orelor de seminar	Monitorizare directă: Prezența și activitatea fiecărui student va fi monitorizată de titularul de curs/seminar. Pentru prezența minimă prevăzută de regulament și activitate adecvată se vor acorda 2 puncte.	20 %
10.6. Standard minim de performanță: includerea tuturor componentelor cu referire la lucrarea de licență			
<ul style="list-style-type: none"> • Să demonstreze capacitatea înțelegerii conceptelor care au dus la formarea și dezvoltarea teologiei apusene; • Să cunoască evenimentele principale din istoria teologiei apusene pentru perioada studiată; • Nu există condiții speciale pentru prezentarea la sesiunea de restanță sau la mărirea de notă. 			

Data completării
16.09.2016

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Semnătura directorului de departament